ΑΘΥΡΑΣ

Συμεὼνος Μεταφράστ(ου): Βίος καὶ Πολιτεία τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς Ἰωάννου Ἀρχιεπ. Κωνσταντ(ινουπόλεως) τοῦ Χρυσοστόμου.
ἐν Migne: Patr. Graeca τ. 114. Σ. 1199-1204

ΝΓ'. Τούτων οὕτως ἐχόντων, τῶν ἐπισκόπων ἔνιοι καὶ τοῦ κλήρου τοῦ Ἰωάννου (τοῦ Χρυσοστόμου) μερίδος ὑπάρχοντες, ὑπὲρ Ἰωάννου τε καὶ τῆς ἀθλίως ἐχούσης Ἐκκλησίας δεδιότες, τὴν πρεσβυτέραν καταλαμβάνουσι Ῥώμην, αὐτῷ τε τῷ βασιλεῖ Ὁνωρίῳ καὶ Ἰννοκεντίῳ τῷ πάππᾳ προσελθόντες, καὶ τὴν χαλεπὴν ἐκείνην διασαφήσαντες τραγῳδίαν (τῆς ἐξορίας καθαιρέσεως τοῦ Χρυσοστόμου), πρὸς δὲ καὶ τρεῖς ἀναδόντες ἐπιστολάς, ὧν ἡ μὲν καὶ ψυχῆς καὶ γλώττης ἐτύγχανε τῆς ἐκείνου, σαφῶς πάντα κατὰ μέρος δεδηλωκυίας, ἡ δὲ κοινὴ τοῦ κατὰ τὴν Κωνσταντίνου πόλιν κλήρου, ἡ δὲ λοιπὴ τῶν τεσσαράκοντα ἐπισκόπων οἳ τῷ Ἰωάννῃ ἐκοινώνουν. Ἀσμενίως ἐγχειρίσαντες οὕτω περιπαθῶς διέθηκαν καὶ τοσοῦτον ζῆλον κατ' αὐτῶν ἐνῆκαν ψυχαῖς, ὡς ἀμφοτέρους εὐθὺς Ἀρκαδίῳ τῷ βασιλεῖ ἐπιτιμητικῶς γράψαι, πολλὰ αὐτοῦ ὡς ἀνόσια καταγινώσκοντας ἐπὶ τοῖς πραττομένοις. Καὶ ὅτι μὴ καλῶς, μηδὲ δικαίως, ἀλλὰ καὶ λίαν κακῶς καὶ ἀθέσμως ἡ δευτέρα τετόλμηται κατὰ Ἰωάννου ὑπερορία. Κἀκεῖ δὴ πάντως εἶπεν ἄρα λόγον τις αὐτῷ ὁ κακὸς τῆς τῶν Ἐκκλησιῶν εἰρήνης, τὸν πατριάρχην μὴ καθ' [illegible] ἀποδοθῆναι τῇ Ἐκκλησίᾳ, σύνοδον δὲ τῶν ἐπισκόπων ἐν Θεσσαλονίκῃ, ἅτε μέσον κειμένῃ τῆς ἐξ Ἀνατολῆς τε καὶ Ῥώμης [illegible] γενέσθαι. Παρεῖναι δὲ καὶ Θεόφιλον αὐτοπρόσωπον λόγον ὑφέξοντα τῷ [illegible] ὑπερορίᾳ ταύτῃ πεπονηρευμένῳ. Καὶ οὕτως ἀπαθοῦς δικαίας κρίσει τὰ κατὰ Ἰωάννην διορθωθῆναι.

Διὰ ταῦτα γὰρ ἔφησαν, καὶ τῶν ἐξ Ἰταλίας ἐπισκόπων τινὰς αὐτοῦ συνέδους, στοιχοῦντας καὶ δικαιοσύνης ἐχομένους μεταπεμψάμενοι, εἰς αὐτὸ τοῦτο ἐκπέμψαι διέγνωσαν.

Τὰ γοῦν τοιαῦτα γράμματα μετὰ καὶ ὑπομνημάτων, ἃ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν παρὰ τῆς συνόδου τῶν Ἰταλῶν γεγόνασιν ἐπισκόπων, οἱ περὶ τὸν ἅγιον Αἰμίλιον ἐπίσκοπον ὄντα Βενεβενδοῦ, Κυθήγιόν τε καὶ Γαυδέντιον σὺν Οὐαλεντίνῳ καὶ Βονιφατίῳ τοῖς πρεσβυτέροις παραλαβόντες, ὁδὸν εἶχον τὴν ἀπὸ Ῥώμης πρὸς τὸ Βυζάντιον,

ἅμα Κυριακῷ καὶ Δημητρίῳ (τῷ Πισινοῦντος ἐπισκόπῳ), Παλλαδίῳ τε καὶ Εὐλυσίῳ (τῷ Ἀπαμείας) τοῖς Ἰωάννῃ κοινωνικοῖς ἐπισκόποις. Οὗτοι γὰρ καὶ πρὸ τοῦ ἔτυχον κατελθόντες, καὶ φιλαλήθως ταῖς τῶν Ῥωμαίων ἀκοαῖς ὑπαγορεύσαντες ἅπαντα.

ΝΖ΄. - - -. Πλὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτο δρᾶμα ἐστὶ καὶ τύχη τῆς πονηροτάτης γυναικῶν Εὐδοξίας.

Αὕτη γὰρ μαθοῦσα τὴν τῶν Ἰταλῶν ἐπισκόπων ἄφοδον, καὶ ὅτου χάριν μέλλουσι τὴν Κωνσταντίνου καταλαβεῖν, ἔφθασε τεχνουργήσασα ταῦτα, καὶ τῇ γνώμῃ τῶν ἀπορεσάντων αὐτῇ ἀλιτρόσσα.

Εἰς δύο τοιγαροῦν πλοῖα πρὸς τὸ παραλαβόντας διαιρεθέντες, δίχα τινῶν ἡμέραν (ἀπὸ τῆς Θ[...]) ὑπό τι χωρίον βραχὺ τῆς πόλεως ἀπέχοντι ἐγγύς που τοῦ Βίκτορος, προσορμίζονται πρωϊαίων.

Εἶτα ἐπελθὼν Μαρῖνός τις ὄνομα παραλαβὼν αὐτοὺς, ὡς τοῦτο παρὰ τῆς βασιλίδος ἀπεσταλμένος, καὶ ἀνὰ πόδα πάλιν ἀγαγὼν τῷ φρουρίῳ τῆς Θρᾴκης, ὃ Ἀθύρας καλεῖται, βιαίᾳ γνώμῃ καὶ χειρὶ κατακλείει.

Χωρὶς τοίνυν οἱ Ῥωμαῖοι, καὶ οἱ περὶ τὸν ἐπίσκοπον Κυριακὸν ἐγχωρισθέντες, ᾐκίζοντο πικρῶς, ἠτάζοντο σιβαρῶς, κυρίαις περιεβάλλοντο θλίψεσι τὰς ἐπιστολὰς ἀπαιτούμενοι.

Ὡς δὲ μὴ δοῦναι εἶχον, ὡς μὴ βασιλέα θεάσαιντο, πρέσβεις ὄντες, πρῶτα μὲν ἑνὸς τῶν πατρικίων ἀποσπάσαντος, ἔπειτα δὲ ἑτέρων ἄλλων ἐπιφανῶν, καὶ τὰς ἐπιστολὰς ὑπαρπασάντων, τέλος Οὐαλέριός τις ὄνομα, Καππαδόκης τὸ γένος, θηριώδης τὸν τρόπον, ἐξ ἐπαγγελτάτων καὶ βιαίων πραγμάτων ὄνομα ἑαυτῷ περιθεῖναι βουλόμενος, ἑνὸς τῶν ἐπισκόπων, παρ' ᾧ τὰ τοῦ βασιλέως καὶ τῶν ἄλλων γράμματα ἦν, τὸν ἀντίχειρα διακλάσας, αὐτά τε ἀφαιρεῖται, καὶ κυνεία καὶ ἱερὰ σκευὴ, καὶ ὅσα πρὸς ὤνησιν αὐτοῖς τῶν ἐπιτηδείων ἀργύρια ἦν. Ἐν πονηρᾷ καὶ τοῦτο τῆς ἐπινοίας γεγενημένον, ἵνα τῇ εἰς τὴν χρείαν ἐξαπορούμενοι, καὶ πρᾶξαί τι τῷ παρὰ γνώμην ἀναγκασθῶσι.

Εἰς δὲ τὴν ὑγρασίαν, ἄδηλον εἴτε τὴν τῆς βασιλίδος, εἴτε δὲ καὶ τὴν τῶν Ἀθηνῶν τινες ἀφικόμενοι ἠξίουν, τρισχιλίους λαβόντας χρυσοῦς, Ἀττικοὺς μὴ κοινωνῆσαι, τοὺς Ἰωάννου δὲ ἀμελῆσαι δίκης.

Τοὺς δὲ μὴ ἀνεχομένους (ἐπεὶ καὶ ἔτυχε θειότερόν τι συμπεσόν. Διακόνῳ γάρ τινι Αἰγινήτῃ, Παύλῳ τοὔνομα, πρᾴῳ καὶ σώφρονι ὄντι, Παῦλον τὸν θεῖον ὄναρ ὀφθέντα· Βλέπετε, φάναι, πῶς περιπατεῖτε· αἱ ἡμέραι γὰρ πονηραί· τὴν διὰ δώρων καὶ κολακείας σπουδαζομένην ἀπάτην ὑπαινιττόμενον);

Μὴ ἀνεχομένους τοίνυν, ἀλλὰ τοῦτο μόνον τὴν πρὸς τοὺς ἀπεγραμμένους ὑπογραφὴν αἰτουμένους. Οὐαλέριον εἶδον (εἰ τὸ ἐμφανὲς καὶ βίαιον ἀνδραγάθημα ἀπελίχυρι) ἐθαρσεῖ ἂν τοῦτο φθάσαι καὶ ἀπειράλαν, ἀλλὰ καὶ δυνατὸς κακουργῆσαι. Δῆλον δέ· πλοίῳ γὰρ σαθροτάτῳ πέμψας αὐτοὺς προνοίᾳ τοῦ ἀπολέσαι, ἀνάγεσθαι πάλιν ὁ μιαρὸς ἐκέλευσε.

Παρ᾽ ὀλίγον οὖν ἐλθοῦσι κινδύνῳ περιπεσεῖν, μόλις αὐτοῖς ἐξεγένετο τῷ Λαγκάδῳ προσσχεῖν. Κἀκεῖθεν ἀμείψαντες τὸ πλοῖον, μηνῶν τεσσάρων τὴν Ῥώμην καταλαμβάνουσι.

Ἱππομένην τε δυσχερείας τὰ συμπεσόντα, τοῖς περὶ τὸν Κυριακὸν καὶ Παλλάδιον εἴτε καὶ γένοιτο, ἀγνοοῦμεν. Ἀλλὰ μηδὲ περὶ Ἰωάννου τί αὐτῷ συνέβαινε δυνηθέντες μαθεῖν.

Ταῦτα δὲ πάντα τὸν κωθῶν διδάσκαλον Ἀρκάδιον, ὥς γε ὕστερον ἐπήρξε μαθεῖν.